

ת"פ 36698/12/18 - מדינת ישראל נגד מוחמד שייח' סלימאן

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 36698-12-18 מדינת ישראל נ' סלימאן

בפני כב' השופט אברהם אליקים, סגן נשיא

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד שייח' סלימאן (עציר)

הנאשם

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע בביצוע עבירות בנשק (החזקה) - עבירה לפי סעיף 144(א) רישא וסייפה לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק), לאחר הודאתו בעובדות כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה לעונש.

על פי כתב האישום המתוקן (סומן א), בתאריך 6.12.2018 בשעה 10:30 נהג הנאשם ברכבו כשהוא מחזיק מתחת לבגדיו אקדח מסוג גלוק ובתוכו מחסנית, מחסנית נוספת הייתה על מושב הנוסע ליד הנהג. האקדח הוא כלי נשק שסוגל לירות והמחסניות הן אביזרים לכלי נשק.

ראיות לעונש

לא הוגשו מטעם הצדדים ראיות לעונש. לנאשם אין רישום פלילי.

תסקירי שירות המבחן

2. בהתאם להסדר הטיעון הוסכם כי הנאשם יופנה לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר.

לאחר פגישה עם הנאשם, בחינת המידע הנמצא בשירות המבחן מהליך המעצר ועיון במסמכים, נמנע שירות המבחן מכל המלצה בעניינו של הנאשם. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם מכחיש קיום דפוסים עברייניים, הצהרותיו באשר לרצונו לקחת חלק בהליך טיפולי נובעות מתוך רצון להקלה בעונש ולא מתוך רצון והבנה פנימי לצורך בשינוי דפוסי התנהגותו. בניתוח נסיבות חייו היא התרשמה מציבות ותפקוד תקין במסגרות חיו אך בתנאי לחץ הוא עלול להערכתה לפעול מתוך דחף רגעי מבלי לחשוב על השלכות של מעשיו ולכן לא נשלל סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד.

תמצית טענות הצדדים

3. ב"כ המאשימה בטיעוניה בכתב (ט/1) ובעל פה ביקשה לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל שמשכו בין 12 חודשים ועד 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ותשלום קנס משמעותי. בטיעוניה שמה דגש על חומרת העבירה והפנתה למדיניות הענישה בהתאם לפסקי דין שונים (רובם מתייחסים גם לעבירה של נשיאה והובלה של נשק שאינה העבירה בה הורשע הנאשם).

4. הסנגור בטיעונו בכתב (ס/1) ובע"פ ביקש לקבוע מתחם עונש הולם שנע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל וביקש להסתפק במקרה זה בעונש של מאסר שניתן לשאת בו בעבודות שירות.

לטענתו במקרה זה הפגיעה בערך החברתי נמוכה. בשעת ביצוע העבירה הנאשם נסע ברכב עם שני ילדיו, לא נגרם נזק לאדם או לרכוש ואין ראיה כי עתיד היה להיגרם נזק. לתמיכה בטענותיו הפנה לפסקי דין שונים רובם של בתי משפט מחוזי (וגזר דין אחד של בית משפט שלום).

בטיעונו שם דגש על נסיבות חייו של הנאשם, אדם נורמטיבי בעל משפחה תומכת, אב לשני ילדים קטנים, יציב מבחינה תעסוקתית, מעצרו למשך כחודש ימים הותיר צלקת עמוקה בליבו. הנאשם היה עצור באזור אלקטרוני מיום 9.1.2019 ועד 16.6.2019. הסנגור ניתח את האמור בתסקיר שירות המבחן הפנה לנתונים החיוביים המפורטים בו, לשיתוף הפעולה עם שירות המבחן ומהתרשמות קצינת המבחן כי אין לנאשם דפוסי התנהגות עבריינים. הסנגור חלק על מסקנות קצינת המבחן וטען כי הנאשם לקח אחריות מלאה ושליחתו למאסר מאחורי סורג ובריאח תפגע בו ובמשפחתו פגיעה קשה עם נזק בלתי הפיך.

בתום הטיעונים הנאשם הביע צער על מעשיו ביקש שתינתן לו הזדמנות להישאר עם ילדיו ולהמשיך בחייו.

דין

5. במקרה זה חל תיקון 113 לחוק שקובע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40'ב' לחוק).

מתחם העונש ההולם

6. במהלך האירוע נהג הנאשם ברכבו כשמתחת לבגדיו אקדח ובתוכו מחסנית ועל מושב הנוסע מחסנית נוספת. בכל עבירה בנשק יש פוטנציאל פגיעה משמעותי בערכים החברתיים של שלום הציבור וביטחונו וסיכון ממשי לחיי אדם. במקרה זה הפגיעה בערכים אלו לא הייתה חמורה.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה, מנעד הענישה בעבירות בנשק רחב, בין השאר בהתחשב בסוג העבירה

(החזקה, נשיאה, סחר), סוג הנשק וכמותו. מקובלת על טענת המאשימה כי יש לראות בעובדה כי האקדח היה טעון במחסנית נסיבה מחמירה, כך שהנשק היה זמין וגניש לפעילות מידית. נסיבה המעצימה את פוטנציאל המסוכנות להפיכת הנשק לכלי קטלני גם לא במכוון. העובדה כי ברכב היו נוסעים, לרבות שני ילדיו הקטנים מחזקת את החשש לפגיעה כאמור.

העונש המרבי הקבוע בחוק בגין עבירה של החזקת נשק עומד על 7 שנות מאסר (סעיף 144(א) רישא לחוק).

בתי המשפט עמדו לא פעם על החומרה הרבה הגלומה בעבירות בנשק, גם כאשר מדובר בעבירה של החזקה ונשיאה, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק חמור מאוד. ראו לעניין זה דברי כב' השופט סולברג בע"פ 135/17 מדינת ישראל נגד בסל (8.3.2018) אשר קובע כדלקמן:

"בית משפט זה עמד לא פעם על חומרתן של עבירות נשק, ובכללן עבירות של החזקת ונשיאת נשק, תוך שהוא מציין את חומרת המעשה ואת פוטנציאל הנזק הכרוך בו. נשק המתגלגל מיד ליד עלול להגיע לידי גורמים עברייניים או לפעילות ביטחונית, פגיעתו הרעה מורגשת ומהווה איום על שלום הציבור כולו; כתוצאה מכך גדל ההכרח להרתיע את היחיד והרבים מפני עיסוק בכך".

עוד ראו ע"פ 3877/16 ג'באלי נגד מדינת ישראל (17.11.2016) אשר קבע לעניין עבירת החזקת נשק ונשיאתו כדלקמן:

" עבירות אלה מקימות סיכון חמור לשלום הציבור וביטחונו ומחייבות "ליתן ביטוי עונשי הולם ומרתיע באמצעות הרחקת מבצע העבירה מן החברה לתקופת מאסר ממשית לריצוי בפועל" [...] עוד נפסק כי חומרתן של העבירות בנשק אינה מסתכמת רק בנזק שאירע בפועל, כי אם בפוטנציאל הנזק הנובע מאותן עבירות".

7. בע"פ 2398/14 אלהזייל נגד מדינת ישראל (8.7.2014), הורשע הנאשם באותה עבירה בנסיבות דומות, הוא החזיק ברכבו בקופסה שהייתה על מושב הנוסע הקדמי באקדח ובו מחסנית עם כדורים. בית המשפט המחוזי גזר עליו עונש של 13 חודשי מאסר בפועל, ערעורו נדחה על ידי בית המשפט העליון וכך נקבע באותו פסק דין:

"אחזור ואדגיש את מדיניות ההחמרה בעבירות נשק, שבאה לידי ביטוי בשורה ארוכה של פסקי דין של בית משפט זה בשנים האחרונות (ראו, לדוגמה, ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סלימאן (19.1.2014)). לזמינות הבלתי נסבלת של נשק חם בידי מי שאינם מורשים לכך, יש פוטנציאל לשמש ל"חיסול חשבונות" ול"פתרון סכסוכים" כמו-גם לעבירות חמורות נוספות. המציאות בארצנו מוכיחה כי הקלישאה אודות האקדח במערכה הראשונה אינה מדויקת, באשר לעיתים מזומנות האקדח אינו ממתין עד למערכה האחרונה ויורה עוד קודם לכן. מכאן, שבעבירות כגון דא, גם לשיקולי ההרתעה משקל של ממש".

ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה לע"פ 3632/14 אבו סבית נגד מדינת ישראל (8.12.2014), באותו מקרה נדחה ערעורו של צעיר ללא עבר פלילי שנדון ל-18 חודשי מאסר בפועל בגין עבירה של החזקת נשק.

הסנגור הפנה לע"פ 8473/17 חשיבון נגד מדינת ישראל (27.6.2019) (להלן-ענין חשיבון). הנאשם באותו מקרה החזיק באקדח ללא תחמושת, בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שבין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל והטיל עליו עונש של 16 חודשי מאסר בפועל, ערעורו של הנאשם לבית המשפט העליון התקבל והועמד על 9 חודשי מאסר בעבודות שירות בשל "נסיבות מיוחדות של תיק זה, המערער עבר תהליך שיקומי משמעותי".

עוד הפנה הסנגור לע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' סלימאן (19.1.2014) (להלן-ענין סלימאן), בו הגישה המדינה ערעור על קולת עונשו של משיב בן 20 אשר הורשע בעבירה של רכישה והחזקה של נשק ותחמושת, נשיאה והובלת נשק ותחמושת, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, מעשה פזיזות ורשלנות והסתייעות ברכב לביצוע פשע. בית משפט המחוזי קבע מתחם שנע בין מאסר שירות ל-20 חודשי מאסר בפועל, נגזר על המבקש עונש של 6 חודשים לביצוע בעבודות שירות. בית משפט העליון אומנם דחה את הערעור בשל הנסיבות המיוחדות של אותו תיק (כאשר אחד משופטי ההרכב הגדיר זאת כך: "המשיב נמלט לטעמי מן המאסר אך בעור שינוי..."), וכך נקבע:

"לטעמי, מתחם העונש שקבע בית המשפט המחוזי לעבירות שבהן הורשע המשיב - מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ועד 20 חודשי מאסר בפועל - הוא מקל יתר על המידה, כטענת המערער, ועל-כן טעון התערבות... כפי שבית המשפט עצמו ציין, עבירות המבוצעות בנשק - לרבות רכישה, החזקה ונשיאת נשק - טומנות בחובן פוטנציאל סיכון הרסני לפגיעה בשלום הציבור וביטחונו. החשש הוא כי נשק המוחזק שלא כדין ישמש לפעילות עבריינית העלולה להביא לפגיעה ואף לקיפוח חייהם של אזרחים תמימים. אכן, "התגלגלותם" של כלי נשק מיד ליד ללא פיקוח עלול להוביל להגעתם בדרך לא דרך לגורמים פליליים ועוינים. אין לדעת מה יעלה בגורלם של כלי נשק אלה ולאילו תוצאות הרסניות יובילו. ודוק: הסיכון שנשקף לשלום הציבור צריך להילקח בחשבון על-ידי כל מי שמחזיק בידו נשק שלא כדין - גם אם אינו מחזיק בו למטרת ביצוע של עבירות אחרות. עצם החזקת נשק בעל פוטנציאל קטילה מבלי שיש עליו ועל בעליו פיקוח מוסדר של הרשויות טומן בחובו סיכון, באשר המחזיק בו נתון תמיד לחשש שיתפתה לעשות בו שימוש, ולו ברגעי לחץ ופחד".

בהמשך פסק הדין קבע בית המשפט העליון מתחם ענישה הולם שנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל ומאחר למשיב היה "פוטנציאל שיקום גבוה" הוא בחר לחרוג ממתחם הענישה ולהסתפק בעונש של מאסר בעבודות שירות.

8. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 לחוק), חשוב לציין כי מדובר במעשים מחושבים, המחסנית הייתה בתוך האקדח. הנאשם שידע על הפסול במעשיו דאג להחביאו מתחת לבגדיו. מיותר לציין כפי שתואר לעיל בפסקי הדין של בית המשפט העליון כי בעבירות של החזקת נשק טמון פוטנציאל גדול מאוד לגרימת נזק משמעותי לחברה ולביטחונה.

בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אני קובע כי העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר במתחם שבין 12 לבין 36 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

9. לא עומד על הפרק הליך שיקומי, שירות המבחן לא מצא כי ניתן להמליץ במקרה זה המלצה טיפולית ולכן

העונש המתאים יהיה בתוך מתחם העונש ההולם.

[זה השלב להבהיר כי בשני פסקי הדין של בית המשפט העליון אליהם הפנה הסנגור ענין חשיבון וענין סלימאן הוחלט על ענישה שמחוץ למתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום שלא מתקיימים במקרה זה].

10. לענין הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה לפי סעיף 40'א לחוק, הנאשם ובני משפחתו לרבות שני ילדיו (בני 4 ו-6 שנים) ייפגעו קשות מעצם שהייתו בבית סוהר. הנאשם נטל אחריות מלאה והודה במיוחס לו לאחר השלמת ההליכים המקדמיים. עוד אזקוף לזכותו את הבעת החרטה ואת העדר עבר פלילי. נתונים אלו ביחד עם נסיבותיו האישיים, משפחתו התומכת והתנהגותו הנורמטיבית עד לביצוע העבירה מצדיקים העמדת עונשו בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם.

11. בנוסף אני סבור כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות בנשק מסוג העבירה שביצע הנאשם (לפי סעיף 40 לחוק) וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם, הן בעונש המאסר בפועל והן בעונש המאסר על תנאי, תביא להרתעת הרבים. במיוחד בימים אלו שהעבירות בנשק הפכו לעבירות נפוצות מאוד, ראו לענין זה פסק דינו של השופט יוסף אלרון בע"פ 4406/19, 4411/19, 4418/19, 4439/19 מדינת ישראל נ' סובח (5.11.2019) לפיו "על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת" ובהמשך קובע כי יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה גם כלפי ביצוע עבירות החזקת נשק שלא כדין.

כב' השופט מזוז הצטרף והוסיף כך:

"התופעה של החזקת נשק שלא כדין על ידי אזרחים מהווה איום על שלום הציבור ועל הסדר הציבורי. היא התשתית ו"הגורם בלעדיו אינן" (causa sine qua non) למגוון רחב של עבירות, החל בעבירות איומים ושוד מזוין, המשך בעבירות גרימת חבלה חמורה וכלה בעבירות המתה. לעתים קרובות הנשק הבלתי חוקי נרכש מלכתחילה למטרות עבירה, ואף אם הנשק נרכש למטרות "הגנה עצמית", הזמינות של הנשק מעודדת את השימוש בו לביצוע עבירות שונות ולחרפת תוצאותיהן.

על כן, המאבק בתופעות האלימות החמורות בחברה הישראלית בהן נעשה שימוש בנשק מחייב, מעבר למאמץ "לשים יד" על כלי הנשק הבלתי חוקיים הרבים שבידי הציבור, גם ענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות נשק, לרבות על עצם החזקה או רכישה שלא כדין של נשק.

ביעור תופעת החזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אפוא אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה הרווחות במקומותינו, בבחינת "ייבוש הביצה" המשמשת ערס לגידולן של תופעות אלה. מהלך כזה מחייב הירתמות גם של בתי המשפט, על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה לעבירות נשק בלתי חוקי באשר הן, וכל שכן מקום שנעשה בנשק כזה שימוש בביצוע עבירות אלימות לסוגיהן".

12. בעת קביעת משך המאסר בפועל לקחתי בחשבון את העובדה כי מיום 9.1.2019 ועד ליום 16.6.2019 הנאשם היה עצור באזוק אלקטרוני.

סיכום

לאור אמור לעיל אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

- 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, מיום 6.12.2018 ועד ליום 9.1.2019.
 - 10 חודשי מאסר על תנאי, הנאשם לא יישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר עבירה בנשק ויורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.
 - בהתחשב בתקופת המאסר לא מצאתי לנכון להטיל על הנאשם קנס.
- הנאשם יתייצב למאסרו בבית סוהר ימ"ר קישון ביום 22.12.19 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.
- על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

המזכירות תשלח העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א חשוון תש"פ, 19 נובמבר 2019, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד טל עופר, הסנגור עו"ד אלבר והנאשם בעצמו.